

**Příloha oddílu A č. 5:
Návrh stanoviska**

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
100 10 PRAHA 10- VRŠOVICE, Vršovická 65

Č. j.:
V Praze dne

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

k návrhu koncepce

„Aktualizace č. 3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje“

Předkladatel koncepce: Krajský úřad Jihomoravského kraje
Žerotínovo náměstí 3
601 82 Brno

Zpracovatel koncepce: knesl kynčl architekti s.r.o
architektonický ateliér
Šumavská 416/15, 602 00 Brno

Zpracovatelé posouzení

Hlavní řešitel: Mgr. Pavla Dušková, EIA SERVIS s.r.o. držitelka
autorizace ke zpracování dokumentace a posudku podle
§ 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
životní prostředí osvědčení č.j. 87741/ENV/15,
prodloužení autorizace č.j. MZP/2020/710/4127

Spolupráce:

RNDr. Vojtěch Vyhnálek CSc., EIA SERVIS s.r.o.

Mgr. Jan Karel, ATEM, s.r.o.
držitel osvědčení odborné způsobilosti pro oblast
posuzování vlivů na veřejné zdraví dle §19 zákona
č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
č. osv. č. 11/2019

Mgr. R. Mužík, EIA SERVIS s.r.o.
držitel autorizace ke zpracování dokumentace a posudku
podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., osvědčení
č. j. 39738/ENV/10, osvědčení č.j. 39738/ENV/10,
prodlouženo č.j.80105/ENV/14, MZP/2020/710/2019
držitel autorizace k hodnocení vlivů závažných zásahů
na zájmy chráněné podle části druhé, třetí a páté zákona
ve smyslu § 67 zákona č. 114/1992 Sb.,
č. MZP/2021/610/4536.

Ing. Alexandra Čurnová, EIA SERVIS s.r.o.,
držitelka autorizace ke zpracování dokumentace
a posudku podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb.,
osvědčení č. j. 39884/ENV/10, prodlouženo
č. j. 74091/ENV/14, MZP/2019/710/10098
držitelka autorizace pro specializaci územní systém
ekologické stability, č. 04 470.

Mgr. Alexandra Příbylová, EIA SERVIS s.r.o.
Mgr. Daniela Fogašová, Bucek s.r.o.

Stručný popis koncepce:

Aktualizace č. 3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (A3a ZÚR JMK) obsahuje prodloužení koridoru pro VRT z Šakvic do Rakvic **DZ11 VRT Brno – Rakvice** a mění územní rezervu RDZ05 VRT Rakvice – Břeclav. A3a ZÚR JMK není řešena variantně.

Průběh posuzování:

Se zpracováním návrhu A3a ZÚR JMK proběhlo rovněž zpracování vyhodnocení vlivů aktualizace na udržitelný rozvoj území v souladu s ustanovením § 37 odst. 1 stavebního zákona a v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Součástí vyhodnocení vlivů návrhu A3a ZÚR JMK na udržitelný rozvoj území je také vyhodnocení této aktualizace na životní prostředí včetně vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví (dále také „vyhodnocení SEA“). Podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA byly stanoveny ve stanovisku MŽP k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí ze dne 26.10.2022 č.j. MZP/2022/410/3802.

Samostatné vyhodnocení vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (část B VVURÚ) nebylo na základě stanoviska Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí ze dne 31.8.2022 č.j. JMK 131097/2022 podle §45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. zpracováno.

Aktualizace č. 3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje je pořizována zkráceným postupem dle § 42a stavebního zákona. Návrh Aktualizace č.3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje včetně vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území byl projednán na veřejném jednání konaném dne 3.10.2023.

Stručný popis vyhodnocení:

Vyhodnocení vlivů návrhu A3a ZÚR JMK na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno v souladu se stavebním zákonem a zpracováno v rozsahu přílohy ke stavebnímu zákonu a ustanovení § 10i zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Dále bylo při hodnocení vlivů aktualizace na životní prostředí a veřejné zdraví respektováno Metodické doporučení Ministerstva životního prostředí, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí vydané ve Věstníku MŽP v únoru 2015 (dále jen „Metodické doporučení“). Případné odchýlení od Metodického doporučení je uvedeno v příloze č. 1 Metodické vysvětlení k vyhodnocení SEA.

Při hodnocení byla použita semikvantitativní stupnice vyjádření míry vlivu od +2, +1, 0, -1 až do -2, tedy od potenciálně významného pozitivního vlivu až po potenciálně významný negativní vliv. Významnost vlivu vyjádřená touto číselnou hodnotou je dána očekávanou mírou ovlivnění, kvalitou ovlivněné složky životního prostředí a pravděpodobností, s jakou k ovlivnění při realizaci záměru, pro jehož umístění je plocha či koridor vymezen (dále také „záměr“) dojde. Dále byly sledovány vlivy krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, vlivy trvalé a přechodné a také vlivy přímé a sekundární, kladné a záporné.

A3a ZÚR JMK obsahuje změnu vymezení stávajícího koridoru pro VRT DZ11. Dále mění územní rezervu RDZ05. Všechny změny v textové části souvisí s těmito úpravami.

V rámci hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí byly sledovány následující environmentální limity:

- Obyvatelstvo, lidské zdraví - soubor determinant, zahrnující vlivy kvality ovzduší, hluku, vibrací, faktory subjektivního vnímání kvality života a další aspekty;
- Ovzduší - území s překročením imisních limitů v pětiletém průměru;
- Biologická rozmanitost, flóra a fauna - zvláště chráněná území (chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), lokality soustavy Natura 2000, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, ÚSES nadregionální a regionální úrovně, biotopy vybraných zvláště chráněných druhů

velkých savců (migrační koridory, jádrová území, kritická místa), Biosférická rezervace UNESCO

- Půda – zemědělský půdní fond (třídy ochrany ZPF, viniční tratě) a pozemky určené k plnění funkcí lesa – plochy PUPFL (kategorie PUPFL – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení, lesy ochranné)
- Horninové prostředí – ložiska nerostných surovin (výhradní ložiska, nevýhradní ložiska, prognózní zdroje), poddolovaná území, svahové deformace, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, chráněná ložisková území, dobývací prostory
- Voda – záplavová území, CHOPAV, ochranná pásma vodních zdrojů, ochranná pásma přírodních léčivých a minerálních zdrojů, svrchní útvary podzemních vod, útvary povrchových vod
- Klima – byly vyhodnoceny vlivy na emise skleníkových plynů a lokální (mikro)klimatické podmínky
- Hmotné statky – zastavěné území, dopravní a technická infrastruktura
- Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického - památky UNESCO, národní nemovité kulturní památky, nemovité kulturní památky, městské a vesnické památkové zóny a rezervace, území s výskytem archeologických nalezišť (ÚAN I. a II. kategorie)
- Krajina – přírodní parky, krajinné památkové zóny. Byly vyhodnoceny vlivy na krajinný ráz a fragmentaci krajiny

Dále byly hodnoceny vlivy na předměty a cíle dotčených ZCHÚ, na odtokové poměry a vodní režim krajiny a na krajinný ráz a fragmentaci krajiny.

Identifikované vlivy na sledované složky životního prostředí byly souhrnně prezentovány v hodnotících tabulkách. Pro měněný koridor byla zpracována tabulka sestavená z části popisné, analytické a hodnotící, která obsahovala mj. i navrhovaná opatření k vyloučení, snížení, zmírnění nebo kompenzaci negativních vlivů, návrh ukazatelů pro sledování vlivu a celkové hodnocení koridoru.

Vyhodnoceny byly také kumulativní a synergické vlivy koridoru navrženého v A3a ZÚR JMK se všemi záměry vymezenými v ZÚR JMK a s ostatními stávajícími a navrhovanými záměry nadmístního významu na území Jihomoravského kraje, sousedních krajů a států. Pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů byly použity informace o stavu životního prostředí a o složkách, které by mohly být negativně ovlivněny. Míra potenciálních kumulativních a synergických vlivů byla stanovena výše uvedenou semikvantitativní stupnicí. Při stanovení míry potenciálních kumulativních a synergických vlivů bylo vycházeno z charakteru hodnocených ploch, koridorů a záměrů a z charakteru území, ve kterém se hodnocené plochy, koridory či záměry nacházejí. Vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů je jednou z částí výše popsaných hodnotících tabulek.

Ve vyhodnocení SEA byla pro předcházení, snížení či kompenzaci zjištěných závažných negativních vlivů, kromě požadavků u jednotlivých ploch a koridorů aplikovatelných pro nižší územně plánovací dokumentace, navržena také obecná

opatření, kterým bude nutné věnovat pozornost v navazujících územně plánovacích dokumentacích a v dalších fázích přípravy, zejména na projektové úrovni. Další opatření mohou být navrhována při zjištění dalších možných potenciálních negativních vlivů v navazujících úrovních plánování a projektové přípravy. Jelikož v rámci strategického posuzování vlivů návrhu A3a ZÚR JMK na životní prostředí probíhala vzájemná spolupráce mezi zpracovateli vyhodnocení SEA, pořizovatelem a projektantem, byla již minimalizační opatření, které by mohly mít potenciální negativní vliv na životní prostředí nebo veřejné zdraví, zahrnuta do výrokové části A3a ZÚR JMK.

Závěry posuzování:

Vlivy na ovzduší a klima

Z hlediska vlivů na ovzduší a klima převažují pozitivní vlivy. Uplatněním A3a ZÚR JMK budou částečně vytvořeny předpoklady k převedení automobilové dopravy na dopravu železniční. V důsledku toho se předpokládá snížení imisní zátěže a emisí skleníkových plynů v území.

Vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví

Co se týče negativního působení provozu vysokorychlostních tratí v rámci koridoru DZ11, za rozhodující faktor lze považovat hluk z železniční dopravy. Podle provedeného vyhodnocení bude realizace tratí nutně spojena s podmínkou zajištění protihlukových opatření zajišťujících splnění hlukových limitů, a to u prodloužení koridoru DZ11 zejména v úseku úrovně odpovídajícímu zastavěnému území obce Rakvice. V rámci projektové přípravy je tak nutné zajistit územní podmínky pro dostatečná protihluková opatření.

Z výsledků hodnocení vlivů na zdraví pak vyplývá, že i v případě zajištění hlukových limitů bude u části obyvatel v okolí tratí docházet k vysokému obtěžování hlukem (cca 12,3 % obyvatel) a silnému rušení spánku (cca 4,4 % obyvatel). Z toho je opět patrná potřeba optimalizace vedení trasy či dalších opatření tak, aby i při splnění hlukových limitů byl rozsah obytné zástavby, dotčené hlukem právě na úrovni limitu či na úrovních těsně podlimitních, co nejmenší.

V části území však může být realizace koridoru z hlediska hlukové zátěže i přínosem, a to tehdy, je-li nová trať vedena v souběhu s tratí stávající. V tom případě bude totiž nutno redukovat na úroveň limitů hluk ze stávající trati a výsledná úroveň zátěže se může i snížit.

Mezi další hodnocené aspekty, spojené s vlivy na obyvatele a zdraví, patří:

- vibrace – zde je opět nejvýznamnějším opatřením optimalizace vedení trati v rámci koridoru, případně lze aplikovat technická opatření v rámci projektové přípravy;
- rušivé vizuální působení – je nutno provést vegetační úpravy, které trať začlení do okolní krajiny a zmírní její vizuální působení, a to především právě u úseků s dlouhými a vysokými protihlukovými stěnami;
- prostupnost území – nezbytnou podmínkou je zajištění bezkolizních propojení pro pěší a cyklistickou dopravu.

Za předpokladu dodržení výše uvedených podmínek je vliv koridoru na obyvatelstvo

hodnocen jako přijatelný, a to na hranici mírného až významného vlivu podle rozsahu a důslednosti uplatňovaných opatření pro zmírnění negativních vlivů tratí.

Vlivy na biologickou rozmanitost, faunu a flóru

Měněný koridor DZ11 je z hlediska vlivů na biologickou rozmanitost, faunu, flóru akceptovatelný. Pro minimalizaci negativních vlivů jsou navržena příslušná opatření v kap. A.8. a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Změna koridoru DZ11 kříží nadregionální biokoridor K158T. Vliv na ÚSES byl vyhodnocen jako potenciálně mírně negativní.

V důsledku realizace záměrů lze očekávat větší riziko znečištění a eutrofizace okolních cenných biotopů. V těsné blízkosti změny koridoru DZ11 se nachází EVL Trkmanské louky a lokalita výskytu zvláště chráněných druhů s národním významem. Riziko možného ovlivnění bylo vyhodnoceno jako potenciálně mírně negativní.

Vlivy na půdu

Měněný koridor DZ11 je z hlediska vlivů na půdu akceptovatelný. Pro minimalizaci negativních vlivů jsou navržena příslušná opatření v kap. A.8. a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Celkově si A3a ZÚR JMK vyžádá zábor ZPF včetně v rozsahu 21 ha včetně těch nejcénnějších půd I. a II. třídy ochrany (3 ha).

Z hlediska vlivu na lesní porosty dochází uplatněním změny k zásahu jak do lesů zvláštního určení. A3a ZÚR JMK si vyžádá zábor lesa zvláštního určení v rozsahu pod 1 ha

Vlivy na horninové prostředí

A3a ZÚR JMK nevykazuje střety s limity horninového prostředí

Vlivy na povrchové a podzemní vody

Měněný koridor DZ11 je z hlediska vlivů na povrchové a podzemní vody akceptovatelný. Pro minimalizaci negativních vlivů jsou navržena příslušná opatření v kap. A.8. a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Z hlediska vlivů na vody je rizikové umístění VRT do ochranných pásem vodních zdrojů. Změna koridoru DZ11 zasahuje na ochranné pásmo IIb. Vliv byl hodnocen jako potenciálně mírně negativní.

VRT mohou tvořit významnou překážku při povodňových stavech. Řešený koridor prochází záplavovým územím. Vliv byl vyhodnocen jako mírně negativní.

Vlivy na hmotné statky

Měněný koridor DZ11 je z hlediska vlivů na hmotné statky akceptovatelný. Pro minimalizaci negativních vlivů jsou navržena příslušná opatření v kap. A.8. a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Koridor navržený A3a ZÚR JMK zasahuje na zastavěná území obcí. Vliv na hmotné statky byl vyhodnocen jako potenciálně mírně negativní.

Vlivy na kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického
A3a ZÚR JMK nevykazuje střety s limity ochrany kulturního dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického.

Vlivy na krajinu

Měněný koridor DZ11 je z hlediska vlivů na krajinu akceptovatelný. Pro minimalizaci negativních vlivů jsou navržena příslušná opatření v kap. A.8. a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Nové dopravní stavby mají převážně negativní vliv na krajinný ráz. Především je tento faktor významný v lokalitách s hodnotným krajinným rázem, jako jsou velkoplošná zvláště chráněná území, přírodní parky a krajinné památkové zóny. Dále se velké dopravní stavby významně podílejí na fragmentaci krajiny. Vlivy na krajinu byly vyhodnoceny jako potenciálně mírně negativní.

Synergické a kumulativní vlivy

Byly identifikovány potenciální významné negativní kumulativní vlivy koridorů pro výstavbu vysokorychlostní železniční trati DZ11 měněné v A3a ZÚR JMK na hlukovou situaci a lidské zdraví se stávající dálnicí D2.

Pro minimalizaci kumulativních a synergických vlivů jsou navržena odpovídající opatření v kap. A.8 a A.11., která jsou zohledněna v A3a ZÚR JMK.

Přeshraniční vlivy

V rámci hodnocení vlivů A3a ZÚR JMK na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány žádné potenciálně negativní vlivy přesahující hranice České republiky.

Vyhodnocením měněného koridoru DZ11 nebyly identifikovány žádné vlivy přesahující hranice Jihomoravského kraje uvnitř České republiky.

Porovnání variant

A3a ZÚR JMK je navržena v jedné variantě. Bylo provedeno porovnání varianty aktivní s variantou nulovou. Z porovnání vyplývá, že z hlediska vlivů na životní prostředí je vhodnější varianta nulová.

Na základě výsledků hodnocení nebyly zjištěny takové významné vlivy na životní prostředí a lidské zdraví, aby bylo nutné navrhovat další variantní řešení. Zjištěné potenciální negativní vlivy A3a ZÚR JMK lze minimalizovat navrženými opatřeními.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad v souladu s ustanovením § 21 písm. k) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, na základě návrhu A3a ZÚR JMK, podkladů dle ustanovení § 42a stavebního zákona a vyhodnocení vlivů této aktualizace na životní prostředí a na lokality soustavy Natura 2000, vydává postupem dle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Aktualizace č.3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje“

Verze po veřejném projednání

všechny požadavky, kterými budou zajištěny minimální možné dopady realizace Aktualizace č. 3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na životní prostředí a veřejné zdraví jsou již obsaženy v ZÚR JMK nebo budou uplatňovány v navazujících řízeních.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu podle ustanovení § 10g odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a příslušných ustanovení stavebního zákona zohlednit požadavky vyplývající z tohoto stanoviska.

Předkladatel, resp. pořizovatel Aktualizace č. 3a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje je povinen postupovat podle ustanovení § 10g odst. 5 a 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a zveřejnit schválenou koncepci včetně zpracovaného prohlášení.

Ministerstvo životního prostředí rovněž upozorňuje na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z ustanovení § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu bodu 10 přílohy k stavebnímu zákonu.

Předkladatel zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup vypořádání všech stanovisek dotčených orgánů, vyjádření, námitek a připomínek obdržených po celou dobu přípravy koncepce včetně veřejného projednání, a to jak ke koncepci, tak i k jejímu vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence